

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Priložena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opstojanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom naplatom (sa sećno postalo) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravništvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“. Dopis se ne vraća ako se i ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka i li cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nablagovali listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoji 5 for., sa seljaka 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godišne. Izvan carevino više poštarina. Na malo i br. 5 novč.

Skupščina

„Bratovščina hrv. ljudi u Istri“.

(Obdržavana u Kastvu dne 6. t. m.)

Sakupiv se dostatan broj članovah, otvorio skupščinu njozin podpredsjednik g. Vj. Spinčić po prilici ovimi riečmi: Gospodo!

Nesrotan li sam podpredsjednik! Pred godinu dana sa ovoga mjesta oplakivao sam smrt starca poštonjaka, kao predsjednika ovoga društva gosp. Vjekoslava Vlaha i predmnjovanoga mu nasljednika g. Antuna Spinčića.

Još nisu nam se nit osušilo suzo za njimi, još nisu nam se zaciolilo rano s njihova gubitka, još su nam ova mila pokojnika u živoj uspomeni, i eto me u prežalostnom položaju, da oplakujem još svjež grob u najljepših godinah ugrađenoga muža, predsjednika »Bratovščine« g. Ernesta Jehušića.

Svi Vi znate — nastavi govornik pridruženim glasom — što je on radio kao svećenik, kao ravnatelj škole, kao ljubitelj kastavskoga puka i hrvatskoga roda, komu taj puk pripada. Tu svoju ljubav pokazao je imenito kao tajnik ovoga društva. I ako se u obće tajnik svakoga društva smatra njegovom dušom, to je zaista pokojnik Ernesto bio dušom naše »Bratovščine«. Devet godinah kao tajnik, a desetu kao predsjednik radio je on neumorno, da nam ona čim više probuje, da se čim više razvije, da čim izdašniji svoju svrhu postigne. Slava njegovoj blagoj i domoljubnoj duši! (Skupščinari se dižu i kliču: Slava!)

Ostajućim nam za njim neproostaje drugo, nego držec ga u blagaj uspomeni, shlediti njegovo stolo i svaki u svom krugu po svojih odnošajih i moćih raditi u prospjeh ova naše miljenice »Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri«.

Deset je godinah što bratovščina postoji — mjeseca marča 1874. stupila je u život. Neće bit s gorega, da ovom prilikom spomenem njezin osnutak i postanak, njezinu svrhu i postignut uspjeh.

Kroz vjekove bio je naš hrvatski narod u Istri zapušćen. Bio je kmet, siromašan kmet, koj je više za druge nego li za se radio. Nit pomislit nije mogao, da bi se njegovi sinovi mogli naobraziti pak postati njegovimi svećenici, učitelji, ljecnici, činovnici. I danas ima ljudi, koji bi htjeli, da ostano samo kod motike i pluga, a da mu drugi gospodare.

U novije vrijeme, u zadnjih 20 godinah, valiki pokojnik Dobriča na zapadu, a pojedini roditelji ovdje na istoku, počeli su šiljati djecu u škole i srednju i više.

Uvidilo se je brzo kako je školanje s velikimi troškovi sdruženo;

kako su mnogi suho i sirovo dali za svoje sinove školane, kako su se rad njih iztrošili i zadužili. Iskali je imenito tamo, gdje imadu pravo tražiti ju (kod zemaljske vlade), gdje se i našim novcem upravlja, al su je slabo ili nikako našli.

Uvidjajuć potrebu izobrazjenih ljudi na jednoj, siromaštvu puka na drugoj, slabu ili nikakvu podporu na trećoj strani, što bijaše učiniti nego: *usdati se u se*, pomoći si sami, što pojedinci nemogu, učiniti mnogi skupa, složiti se, ustrojiti društvo, osnovano na žrtvah pojedinaca za skupnu korist, koje bi podupiralo naše nadurene učeće so mladiće.

Tadanji župnik i dokan, obćinski načelnik i ravnatelj škole u Kastvu te četiri učenika viših škola, sastali se u odhor, zasnovali društvo, izradili pravila, dali jih na potvrdu carsarsko-kraljevskoj vladi, koja jih je bez prigovora obnašla i potvrdila.

Svrha društvu izražena je u §. 1. pravilih: Pomagati mladiće iz Istre i kvarnerskih otokah učeće so na javnih školah, — svrha doista koli plemenita toli i rodoljubiva.

Za postići tu svrhu, obratilo se s prošnjami i pozivi na razno strano i s uspjehom.

Nj. Voličanstvo, naš premilostivi car i kralj poslao je »Bratovščini« 300 forintih. Trudom i muvom društvenih povjerenikah postalo je mnogo članovah utomolitih, priglasilo se je članovah prinosnikah, kapnulo je darovah: žitaoince priredjivalo su zabave u korist našoj »Bratovščini«, rodoljubi imonito mladiji sjecali se »Bratovščine« u svojih veselih sastanćih, drugi u svojih oporukah. U obće »Bratovščina« našla je lepa odziva u svih plemenitijih i za naš zapušćeni narod kucajućih sroih.

Već prve godine sabrala se je znatna svota, koja je svake godina rasla, a nakon 10 godinah, narasla na svotu od 5000 forintih, svotu od koje se po pravilih već i interese kao podporu dieliti može.

Darežljivo ruke neće nit odsad unapred usahnuti: za svaki pako i najgori slučaj »Bratovščina« ima danas glavnicu od koje može svake godine po prilici 250 for. podpore dati siromahom učenicom.

U ovo deset godinah razdijelila je preko 2500 for. podpore vase našoj hrvatskoj sirotčadi u Istri.

U ime obdarovanih, u ime odbora »Bratovščine«, kojoj nesrećom već po drugi put predsjedam, zahvaljujem so iz svega srca svim, koji su bud kojim načinom doprinikli njezinu napredku. *Slava preminulim, živih živući!*

I tim, pošto je prisutan zakonit broj članovah, otvaram skupščinu sračuno Vas pozdravljajuć, gospodo skupščinari i pozivljuć g. tajnika, da pročita svoje izvješće.

Tajnik g. Grosman pročita izvješće o djelovanju društva Bratovščine hrv. ljudi za god. 1884. Spominja, da je naše društvo na domaku desetgodinjeg rada; kako je kroz to vreme doživilo radostnih i žalostnih čusovah. Među ovo poslednje moramo ubrojiti nemilu smrt nezahorivnog predsjednika u E. Jolušića koji je osolitom ravnosti nastojao oko preovta našeg društva. »Koli mu bilo milo i drago — reče izvjestitelj — ovo društvo, dolaz nam je što u poruci izrično kaže, da mu »Bratovščina« upravo k sreću pripala, te ujoj i ostavio svotu od f. 50«. Ernesto našlo je neumorno i požrtvovno jošte kao tajnik društva, komu bijaše tako rekud našom a kao predsjednik razvio je sve svoje sile, da Bratovščinu unapredi. Si. skupščina, zaisto govorim u ime svih Vas ako predožim, da se našemu pokojniku u zapisniku zabilježi harna uspomona u znak zahvalnosti naše i da uzkliknemo: *slava pokojniku!* Skupščina se odazovo i uzklikne: *slava mu.* Govoreć o djelovanju odbora izišo izvjestitelj, da je odbor imao sjednicu dne 30. aprila. Pročitaao je g. Vj. Spinčić. Na anećnom redu bijaše: *deljenje podpore.* Moliteljah za podpore oglasilo se 23. od ovih dobio 21. podporu u iznosu od 350 f. Muhe ostale dvojice bijahu odvrzene s razloga, što njim bijahu školske svjedočbe nepovoljne.

Oi svog postanka razdijelila je »Bratovščina« ukupne podpore f. 2503. Ova svota govori najljepšije, koli je blagotvorno djelovanje njezino. Osm razdijeljenih letos 350 for. kupila se od preostalog novca jedna založnica kreditnog zavoda za Istru u vrednosti od 100 for. a for. 200 uložilo se u školnicu.

Već je prošle godine izrekno nadu bivši tada tajnik g. Jelušić, da će so tekom ove godine postići pravili opredjeljena svota od 5000 f. Oa so nije prevario. Memi je radostno izvestiti Vas, da se je ta svota postigla. U tom nas podupre ove godine osobito lepo broj članovah utemeliteljah, nalimo 14 njih i nekoij dobri prijatelji našeg društva, koji nas ne zaborava ni jedne godine.

Tako je i ove godine preć. g. *Toma Gajdek* priposlao »Bratovščini« 20 for., a naš dični zastupnik g. dr. *Vitez* sabrano među prijatelj u Beću for. 86. Pohvalno spomenuti je društenog povjerenika u Gracu g. *Petra Baturica* sveuč. slušatelj, koji se otklikova i ove godine sabrav za »Bratovščinu« lepu svotu od 61 for. Ugledaj se u njegov primjer i ostali povjerenici!

U veselih društvenih, sastanćih i zabavnih spomenuti se takodjer naši prijatelji dobrotvornog našeg društva. Ohor so svim plemenitim poduprateljem najusrdnije zahvaljujo, a preporuča njim se i za buduće, da ostanu društvu nakloni i za nj požrtvovni. G. tajnik završi izvješće vrućom željom, da bi unapred svi svestitni rodoljubi radili neumorno u korist toli plemenitog društva, te da bi ono u svom djelovanju što bolji i blagoslovniji uspjeh imalo, što Bog dade! G. tajnik bijaše sa životi pozdravjen.

Na to pozove podpredsjednik blagajnika gosp. *A. Puža*, da podnese izvješće skupščini o stanju blagajne. Ono glasi: gospodarenje društva »Bratovščina hrvat. ljudi u Istri« o 15. listopada 1883. do 6. listopada 1884.

1. Za prodane drž. obvez. for.	951.60
2. Za interesa na obvezn. »	185.30
3. Prinosi članovah »	661.08
4. Gotovina u blagajni »	178.68
Ukupno »	1976.66

B) Trošak.	
1. Posudjenih ohr. Kastav for.	1000.—
2. Kupljena i založnica »	98.50
3. Razdijeljena djakom podpore »	350.—
4. Trošak pisarne i pošte »	12.56
Ukupno »	1461.06
Odliv od dohodaka »	1976.66
Trošak »	1461.06
Ostaje »	515.50

Stanje imovine 6. oktobra 1884. što u obveznicah, založnicah, što uloženo u raznih školnicah, zlitim vrednost knjigah litl, nešto u gotovini iznaša u novčanoj vrednosti 5375 for. 76 novčićah. (Nastavit će se).

DOPISI.

Iz dolnje Istre. U dopišu od 20. julyja godine 1882. u dićnu »Našu Slogu« hr. 15. iste godine obćah, da ču u prigodi javiti, što prouzrokuje ne najbolji napredak barbarske pučke škole, tar sam jur onda natuknuo, da ni hrvatska škola u Barbanu morala imati vrstnoga i požrtvovnog učitelja Preporučujemo predstavljenoj obćati stanje ove škole, da se za dobe što providi. I eno vam drugog glasu iz pustinje u dopisu iz Barbanu u »Našoj Slogi« hr. 8. t. 1. iz kojega so moža suditi učitelja glade napredka u školi. *„Ni povero maestro teamentu fece toccar con mano gli effetti negativi d'un istruzione falsata, udisiao u svoje vreme porečki listi. Duktakoli i on učitelj kno da ženi sve i svatka — dakako u koliko mu njegov mozak dopušta — da dokaže svietu krakokomunu i zlobnomu, kao da je slabor polazku i napredku škole, uzrokom hrvatski nastavi jezik. Pitam čestite čitaocje, je li učitelju, bio on gdje mu drago, toliko teško obahiti polazak ili napredak u vlastitoj školi, osobito, ako znae, da s tim ugadja i vodu vodi na mliti magučih svojih pokroviteljah i priatah? Što je lačije, nego to! K tomu treba samo dobre volje sa strane učiteljeve.*

I to nije sve. Učitelj barbarski slabo poznaje hrvatski jezik, kojim se u školi podučaje. On govori *hrvatski*, koji jezik, veći on, govori so u Istri. I to su vam učitelji!)

Pravog učitelja zadaca *izvan* škole jest učiti sam narod, pa tako postupati, neka narod upozna koristi škole, nek se u školu zaljubi, nek bude imno povjerenje u učitelja, komu je i uputiti mjestno vječ o njegovom zvanju, o njegovim dužnostim, održiti ga, voditi ga, su rieči Bulića, obćićnog školskog nadzornika u Dalmaciji. Učitelja povjerenja je dakle ne samo školska mladež nego i preporoćenje naroda; u njega je zadaca visoka, plemenita, njezov i stalež znamenit. Odgovara li ponašanje i postupanje zadahnjeg učitelja u Barbanu svojim zahtjevom? O tom nek svjedoče gorispomenuti dopis iz Barbanu u »Našoj Slogi« hr. 8. t. 1. i svi istinoljubni Barbanci, kojih ustrpljivosti se je upravo diviti gledam na ponašanje tog učitelja. Kako pak on upućuje mjestno šk. vječ o njegovom zvanju, o njegovim dužnostim, svjedoči nam predlanjska molbenica iz Barbanu na zem. sabor za potajničenje tamošnje škole; koja molbenica nebi sa bila nikad napisala, da je tamo drugi učitelj, dorasilji svomu zvanju.

U koliko je neopravdana, drzovita izreka spomenutoga listića u Poreču *„istruciona falsata, nek vam vječ. gosp. uradnič, svjedoče desetgodinjen dječaka vježbenice* *) Ovdja nam se namiće pitanje: je li taj gosp. učitelj usposobljen za hrvatske škole? Ima li izpit iz hrvatskoga jezika naukovnoga u Barbanu? To pitanje nek bude za obćati. Uredništvo.

